

روحانی درگفت وگو با اردوغان:

به برجام عمل کنند، ایران هم به تعهدات خود عمل خواهد کرد

گروه سیاست: رئیس‌جمهور در گفت‌وگوی تلفنی با رئیس‌جمهوری ترکیه با اشاره به اظهارات رئیس‌جمهوری منتخب آمریکا درباره بازگشت این کشور به توافق برجام عنوان کرد: ما بارها بر این مسئله تاکید کرده‌ایم که اگر طرف...

صفحه ۲

شنبه ۱۵ آذر ۱۳۹۹ • ۱۹ ربیع‌الثانی ۱۴۴۲ • ۵ دسامبر ۲۰۲۰

تیتراها

مجلس به شورای نگهبان حقیقت را گفته است؟

صفحه ۴

سایه گذشته بر سر تونی بلینکن

صفحه ۸

خدشه به استقلال وکلا

صفحه ۹

تلویزیون با عادل ودایی چه کرده است؟

صفحه ۱۱

حرف اول

مواضع اولیه ایران و آمریکای بایدن درباره برجام

کوروش احمدی . تحلیلگر دیپلماسی

سخان جو بایدن، رئیس‌جمهور منتخب ایالات متحده، در

گفت‌وگو با توماس فریدمن،

ستون‌نویس نیویورک‌تایمز و

واکنش دکتر ظریف به آن

برای نخستین بار نوس مواضع دو کشور درباره

بازگشت آمریکا به برجام را مشخص کرد. بایدن

در گفت‌وگوی مذکور تاکید کرد که «اگرچه سخت

است؛» اما او به مفاد یادداشتی در این مورد که

در ۱۳ سپتامبر در سی‌ان‌ان منتشر کرده بود، پایبند

است. او در آن یادداشت گفته بود که «اگر ایران

به طور کامل به مفاد برجام عمل کند، آمریکا

به‌عنوان نقطه شروعی برای مذاکرات بعدی به

برجام خواهد گشت و تحریم‌هایی را که ترامپ بر

ایران اعمال کرد، برمی‌دارد». بایدن همچنین ضمن

اشاره به موضوعات دیگر مانند برنامه موشکی

و سیاست منطقه‌ای ایران، اضافه کرده که «حل

مسئله برنامه هسته‌ای ایران بهترین راه برای ایجاد

حداقلی از ثبات در منطقه است؛» چراکه به ادعای

او اگر ایران به بمب اتمی دست یابد، کشورهای

دیگر منطقه نیز به راه مشابهی خواهند رفت. او

اضافه کرده است که ضمن مشورت با متحدان و

شرکا «مذاکرات و توافقات بیشتری برای تقویت و

تعمید محدودیت‌های هسته‌ای و پرداختن به برنامه

موشکی ایران خواهیم داشت». او همچنین مدعی

شد که «آمریکا در صورت لزوم همواره گزینه اعاده

مجدد تحریم‌ها را دارد». او در مصاحبه روز گذشته

خود با سی‌ان‌ان نیز گفت برخورد با ایران باید در

چارچوب «یک گروه بزرگ‌تر» از کشورها انجام شود.

دکتر ظریف در واکنش به این سخنان تاکید

کرده که «اگر آقای بایدن مایل به عمل به تعهدات

آمریکا باشد، ما نیز فوراً به تعهدات خود عمل

خواهیم کرد... و مذاکره در چارچوب ۵+۱ ممکن

خواهد بود». او اضافه کرده که این‌کار می‌تواند

به طور اتوماتیک و بدون نیاز به پیش‌شرط انجام

شود؛ «آمریکا به تعهدات خود ذیل قطع‌نامه ۲۲۳۱

عمل خواهد کرد و ما به تعهدات خود ذیل برجام». او تصریح کرده که «ایران درباره توافقی که قبلاً مذاکره شده، مجدداً مذاکره نخواهد کرد». درباره مواضع دو طرف ملاحظاتی به شرح زیر وجود دارد: ۱- اقدام بایدن به تکرار نظر قبلی‌اش درباره بازگشت به برجام مهم است. چرا در این فاصله پیروزی او قطعی شد و بحث‌های زیاد و متفاوتی نیز درباره رویه پیشنهادی او مطرح شده است.

ادامه در صفحه ۲

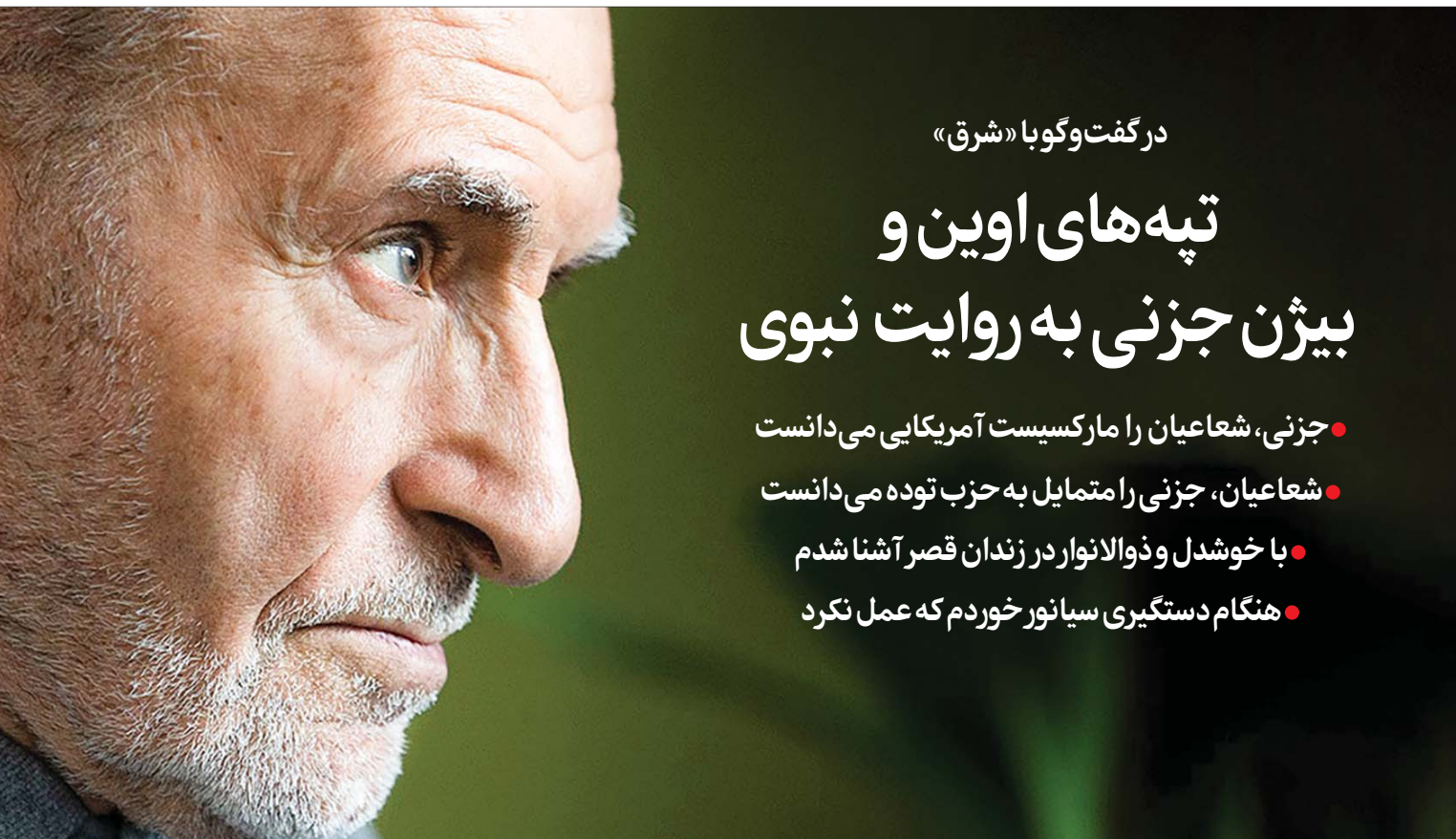

بررسی منابع و مصارف صندوق توسعه ملی نشان داد

حذف غرامت هواپیمای اوکراینی

۹۴ میلیون یورو برای اجرای طرح «شهید عشوری» و ۲۳۰۰ میلیارد تومان برای صد اوسیمای از منابع صندوق برداشت می‌شود

صفحه ۵

عکس: حسین مرصادی، قاریس

صفحه ۲

درگفت وگو با «شرق»

تپه‌های اوین و بیژن جزنی به روایت نبوی

• جزنی، شعاعیان را مارکسیست آمریکایی می‌دانست

• شعاعیان، جزنی را متمایل به حزب توده می‌دانست

• با خوشدل و ذوالانوار در زندان قصر آشنا شدم

• هنگام دستگیری سیانور خوردم که عمل نکرد

یادداشت

اقتصاد، سیاست خارجی و رقابت داخلی

امر است که دولت در مدت باقی‌مانده از عمر خود نتواند تحرکی در میدان دیپلماسی داشته باشد، تا نتواند موفقیتی در میدان اقتصاد کسب کند.

البته این به معنی بی‌میلی این جریان به مذاکره و مصالحه و تحرک دیپلماتیک نیست. فقط مهم

این است که مذاکره و مصالحه توسط دولت همسوی آنان انجام بگیرد تا افتخار حل مشکلات

اقتصادی کشور به نام آنان ثبت شود. حتی اگر بخشی از ادعای آقای ظریف درست باشد، باید

به حال این سرزمین و این مردم افسوس خورد. زیرا چنین الگویی از رقابت سیاسی و بی‌اعتنایی به

منافع ملی هر روز که می‌گذرد، خسارتی سهمگین به کشور وارد می‌آورد. برای راستی‌آزمایی این

ادعا کافی است به این نکته توجه کنیم که رقبای سیاسی دولت هرچند در دوران انتخابات اخیر

ریاست‌جمهوری آمریکا می‌گفتند هر حزبی به قدرت برسد، فرقی به حال ما ندارد اما به طرز

محسوسی علاقه خود به انتخاب مجدد ترامپ را نشان می‌دادند. زیرا می‌دانستند رقیب انتخاباتی

ترامپ با کشتودن راه مذاکره و بازگشت به برجام کار آنان را دشوار خواهد کرد. از سوی دیگر اخیراً

مزمه‌های دیگری از این اردوگاه سیاسی به گوش می‌رسد. آنان حتی از مذاکره هم سخن می‌گویند

و ادعا می‌کنند که اگر مذاکره‌کنندگان از وابستگان فلان جریان سیاسی باشند و به جای «لبخندزدن به دشمن» از موضع قدرت مذاکره کنند، تحریم‌ها

برداشته می‌شود. این‌گونه موضع‌گیری‌ها دقیقاً مؤید ادعای آقای ظریف است. طبعاً در شرایط

امروز اقتصاد جهانی و رقابت نفس‌گیر کشورها برای بالارفتن در رتبه‌بندی اقتصادها و اشغال

پله‌های بالاتر، هر کشوری باید از تمام ظرفیت خود برای حضور جدی در این میدان رقابت و برداشتن

سهم مناسبی از سفره اقتصاد جهانی برای خود استفاده کند. رقابت احزاب و جریان‌های سیاسی

در داخل کشور نباید به جنگ قدرت مبدل شود و حتی بخشی بسیار اندک از این ظرفیت رشد را

بدون استفاده رها کند.

ادامه در صفحه ۴

ناصر ذاکری کارشناس اقتصادی

هفته گذشته محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه کشورمان ضمن مصاحبه‌ای مفصل و درآلود خطاب به منتقدان گفت: «فرض کنید که شما هشت ماه دیگر بتوانید با هر کسی به توافق برسید، آیا خوب است که در این هشت ماه، مردم بد زندگی کنند؟ ... مردم تحت فشار باشند و زجر بکشند تا دولت آقای روحانی یا دیدگاه تعامل با دنیا در میان مردم منکوب شود؟...» همین چند جمله کوتاه تصویری قابل‌تأمل از وضعیت سپهر سیاسی کشور ارائه می‌کند؛ رویکرد دولت دوازدهم تعامل با جهان و تلاش برای حل مشکلات اقتصادی کشور در سایه تنش‌زدایی از میدان سیاست خارجی است. زیرا در سایه این تنش‌ها از یک‌سو کشور با محدودیت جدی برای فروش نفت خود مواجه شده و از سوی دیگر به دلیل همکاری نکردن شبکه بانکی جهانی با بانک‌های کشورمان، نقل‌وانتقال پول با دشواری فوق‌العاده مواجه شده و نتیجه این‌همه، افزایش بی‌سابقه قیمت نهاده‌های وارداتی و در نهایت افزایش چشمگیر نرخ تورم و کوچک‌تر شدن سفره مردم است. با این‌حال جریان سیاسی مخالف دولت با این باور که اگر دولت در حل مشکلات معیشتی شهروندان توفیقی کسب کند، احتمال موفقیت آنان در انتخابات خرداد سال آینده به شدت کاهش خواهد یافت، تلاش می‌کند مانع موفقیت دولت در این مسیر شود. به بیان دیگر این جریان برای رسیدن به قدرت، حاضر به تحمیل هزینه‌ای سنگین به اقتصاد کشور و به‌ویژه افشار کم‌درآمد و متوسط جامعه است. طبعاً موفقیت دولت در گرو این است که با تحرکات دیپلماتیک شرایط را به نفع کشور تغییر داده و گشایشی در اقتصاد ایجاد کند. تلاش طرف مقابل هم معطوف بر این

ادامه در صفحه ۲

ارتباط با روزنامه شرق SHARGHLINE @SHARGHDAILY.IR

منظره‌ای که ۸ سال طول کشید!

حرکت زیگزاگی قالیباف روی خط برجام

گروه سیاست: او که قول داده بود اگر به ریاست‌جمهوری برسد از برجام پاسداری می‌کند، حالا پیام می‌دهد بازی یک‌طرفه تمام شده است. باقر قالیباف بعد از تصویب کلیات طرح «اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت...

صفحه ۴

سال هجدهم • شماره ۳۸۸۱ • ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

چه کسانی پای نظامیان را به انتخابات می‌کشاند؟

احمد غلامی . سردبیر

برخورد محمدباقر قالیباف

با حسن روحانی نشان می‌دهد

او از هم‌اکنون خودش را در

قامت یک رئیس‌جمهور می‌بیند؛

چراکه تحلیلگران جملگی بر این

باورند که در انتخابات ۱۴۰۰ نسبت به انتخابات‌های

دیگر، شاهد نوعی واگرایی بین مردم خواهیم بود.

البته این امر نه‌تنها اصولگرایان را نگران نمی‌کند بلکه مایه سرتشان است. جناحی که رفته‌رفته به

سمتی گام برمی‌دارد که می‌توان آن را جناح پیروز روزهای «فترت در سیاست» نامید. هر جناح سیاسی

با هر رویکردی نیازمند اعتمادبه‌نفس و مقبولیت است. اعتمادبه‌نفس از چهره‌های قدرتمند سیاسی

به وجود می‌آید و مقبولیت از حمایت حداکثری مردم.

اما اصولگرایان نشان داده‌اند برای رسیدن به جایگاه‌های سیاسی به هیچ‌کدام از این مفاهیم

نیازی ندارند؛ چراکه رسانه‌های اصولگرا هم به آئنان اعتمادبه‌نفس می‌بخشند و هم این‌ها باور را

القا می‌کنند که در بین مردم مقبولیت دارند. این پروپاگاندای رسانه‌ای اگر برای مردم و اصلاح‌طلبان

جلی و ناکارآمد باشد، برای اصولگرایان این‌گونه نیست. آنان آگاهانه در حمایت این رسانه‌ها نهادی

رسمی‌اند. شاید چندان بیراه نباشد بگویم یکی از کارهای مهم این رسانه‌ها القای اعتمادبه‌نفس و

مقبولیت به این جناح سیاسی است. از این‌رو بعد از شکست اصولگرایان در انتخابات ریاست‌جمهوری

سال ۹۲ آنان به‌سوی «استراتژی انبساطی» گام برداشتند. در این استراتژی ناگزیر شدند چندسنگی

خود به نهادهای رسمی و نظامی را افزایش دهند. بنابراین آنان با پیروزی در انتخابات مجلس یازدهم

درصدد گسترش این استراتژی برآمده و تلاش کردند پای نهادهای رسمی را به نهادهای انتخابی باز کنند.

پس دست به تهییج و دعوت از این نهادها زدند تا آنان را وارود گود سیاست به‌معنای رایج آن کنند. این

استراتژی بیش از هرکس به نفع اصولگرایان و منافع نمایندگان سیاسی‌شان در هر جایگاهی است. با یک

پرسش ساده می‌توان استراتژی انبساطی اصولگرایان را محک زد و زیر سؤال برد: اگر اصولگرایان از حمایت

حداکثری مردم برخوردار بودند، نحوه مواجهه‌شان با نهادهای رسمی و نظامی باز این‌گونه بود؟ تجربه

دولت‌های نهم و دهم کاملاً خلاف این را نشان داده است. احمدی‌نژاد با استفاده از همین اعتمادبه‌نفس

و القای مقبولیت که از سوی رسانه‌های اصولگرا به دست آورده بود، بارها و بارها ناباورانه از خطاهای

قرمز عبور کرد. دست بر قضا همین جسارت احمدی‌نژاد باعث شد مردمی گردآوردند شکل

بگیرند و او دیگری بی‌اعتنا به ولی‌نعمتان خود و با انکا به همین مردم به همه چیز پشت‌پا یزند. با گذشت

سال‌های سال هنوز هم رسانه‌های اصولگرا ناگزیرند در برابر حملات احمدی‌نژاد، این قدرت بر ساخته

خودشان، خون دل بخورند و مهر سکوت بر لب بزنند. شاید تجربه دولت‌های نهم و دهم به این

استراتژی انبساطی دامن زده است؛ «حلقه کوچک» از سیاستمداران وفادار با حامیان قدرتمند در پشت

صحنه. این حلقه کوچک خود را بی‌نیاز از مردم حداکثری می‌داند و بی‌اعتنا به مسیرهای دموکراتیک

است. این حلقه به «مردم‌حامی» اتکا دارد، نه مردم به معنای مردم. مردم به معنای مردم یعنی کسانی

که پای صندوق رای می‌روند و به نفع جناحی در صندوق رای می‌اندازند که الزاماً از حامیان آن جریان

نیستند. آن اتفاقی که در دور دوم انتخابات ۱۳۸۴ بین احمدی‌نژاد و هاشمی‌رفسنجانی رخ داد. این اتفاق

جرعه‌ای را در ذهن رئیس‌جمهور پیروز زد که با این مردم چه‌ها نمی‌شود کرد. اگرچه انتخابات آمریکا

هیچ شباهتی به انتخابات ایران ندارد اما حواشی‌اش درس‌های بسیاری برای ما دارد. انتخابات ۲۰۲۰

آمریکا نشان داد حتی در کشورهایی با سابقه طولانی دموکراسی بازهم خطر رفتارهای غیردموکراتیک

وجود دارد. فوکویاما در یکی از یادداشت‌های اخیرش در American purpose چنین تحلیل

می‌کند: توانایی غیرعادی ترامپ در جلب توجه همگان به خودش باعث شد از این انتخابات دیر

درس بگیریم.

ادامه در صفحه ۴

«که گیتی سپنج است و ما بر گذر»

جناب آقای دکتر غلامحسین معتمدی

در سوگ درگذشت برادر هنرمندتان

آقای مهندس غلامرضا معتمدی با شما و خانواده محترم

همدردیم و برایتان شکیبایی و آرامش آرزومندیم.

گروه واژه‌گزینی روانشناسی فرهنگستان زبان و ادب فارسی